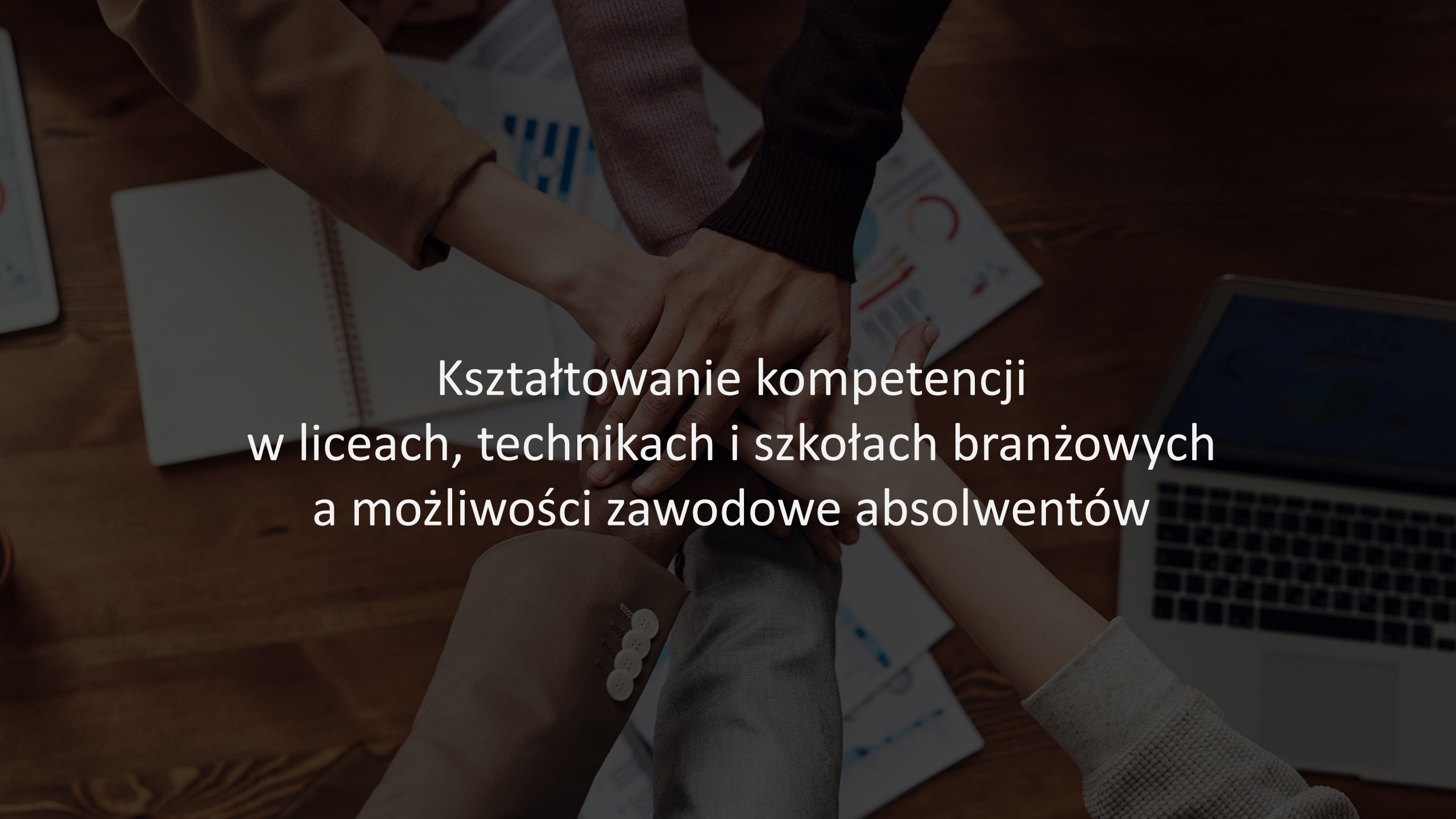

A top-down view of a wooden table where several people's hands are stacked together in a circle, symbolizing teamwork. The hands are wearing various sleeves: a tan jacket, a dark grey sweater, a light grey sweater, and a brown jacket with four white buttons. Scattered around the hands are several papers with charts and graphs, and a laptop is visible on the right side of the frame. The entire image has a dark, semi-transparent overlay.

Kształtowanie kompetencji
w liceach, technikach i szkołach branżowych
a możliwości zawodowe absolwentów

Program spotkania

- Pojęcie kompetencji kluczowych
- Kompetencje przyszłości określone przez Komitet Światowego Forum Ekonomicznego
- Oferta szkół ponadpodstawowych a odniesienie do kształtowania kompetencji
- Kierunki kształcenia i specjalności w szkole ponadpodstawowej a dalsze kształcenie młodzieży
- Kierunki kształcenia i specjalności w szkole ponadpodstawowej a rynek pracy
- Znaczenie kształtowania kompetencji uniwersalnych a rynek pracy
- Na co zwrócić uwagę wybierając profil kształcenia?

Pojęcie kompetencji

- SŁOWNIK JĘZYKA POLSKIEGO PWN:
- kompetencja
- 1. «zakres uprawnień urzędu lub urzędnika do zajmowania się określonymi sprawami i podejmowania dotyczących ich decyzji»
- 2. «zakres czyjejś wiedzy, umiejętności i doświadczenia»

Pojęcie kompetencji

- Na kompetencje zdaniem Davida McClellanda (inicjatora badań nad podejściem kompetencyjnym w latach 70.) składają się: **wiedza, umiejętności, zdolności oraz cechy osobowościowe** potrzebne do właściwego wykonywania pracy.

Pojęcie kompetencji

- Kompetencje w ujęciu Anny Szczęsnej i Tomasza Rostkowskiego to „wszystkie **cechy pracowników, wiedza, umiejętności, doświadczenia, zdolności, ambicje, wyznawane wartości, style działania**, których posiadanie, rozwijanie i wykorzystywanie przez pracowników umożliwia realizację strategii firmy, w której są zatrudnieni” (2004).

Pojęcie kompetencji

- Henryk Król definiuje kompetencje jako „predyspozycje w zakresie **wiedzy, umiejętności i postaw**, zapewniające realizację zadań zawodowych na poziomie skutecznym i (lub) wyróżniającym, stosownie do standardów określonych przez organizację dla danego stanowiska” (2006).

Pojęcie kompetencji

Pojęcie kompetencji

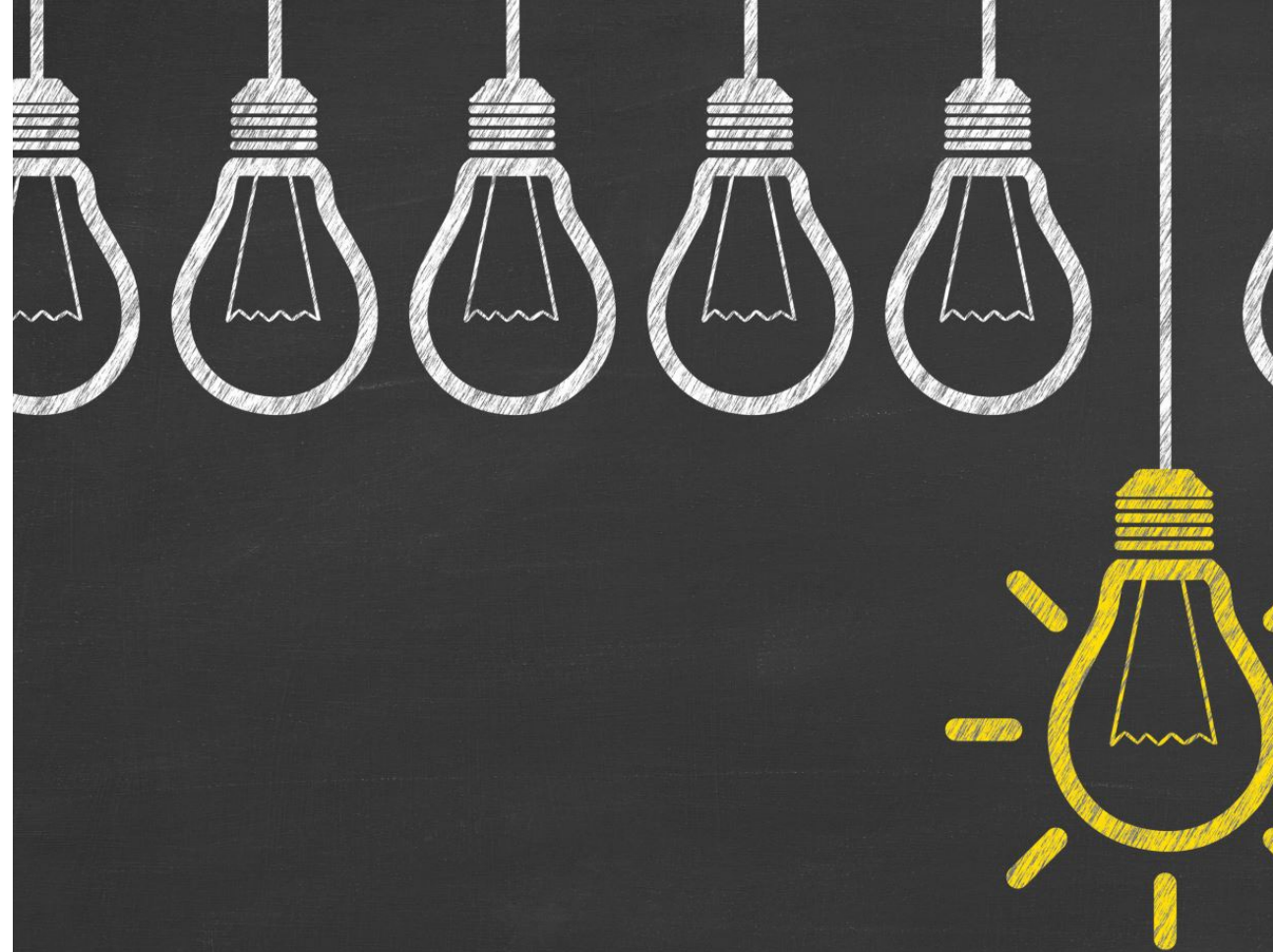
- Dla Małgorzaty Kossowskiej i Iwony Sołtysińskiej (2002) podstawą kompetencji jest wiedza rozważana na trzech poziomach:
 1. **wiedza** w potocznym rozumieniu (wiedza deklaratywna) – „*wiem co*”;
 2. **umiejętności** (wiedza proceduralna) – „*wiem jak i potrafię*”;
 3. **postawy** – „*chcę i jestem gotów wykorzystać swoją wiedzę*”.
-

Pojęcie kompetencji

- pl.wikipedia.org
- **Kompetencja** – połączenie trzech atrybutów: wiedzy, umiejętności i postawy. Wyróżniają one daną osobę łatwością sprawnej, skutecznej, odpowiadającej oczekiwaniom jakościowym, realizacji danych zadań. Działania osoby kompetentnej, w danej dziedzinie, winny spełniać obowiązujące w danej społeczności/organizacji kryteria.

- **Wiedza** pozwala na rozumienie rzeczywistości
- **umiejętności** są warunkiem sprawnego działania,
- **postawy** wspomagają jego jakość i nadają mu indywidualny charakter.

Podział kompetencji

- Aleksy Poczowski (2003) dzieli kompetencje na:
- **kompetencje podstawowe:** wiedza i umiejętności
- **kompetencje wyróżniające:** postawy, motyw i wartości

Podział kompetencji

- Grzegorz Filipowicz (2004) wyróżnia:
- **kompetencje bazowe** – dyspozycje, które są podstawą dla innych, czyli:
 - kompetencje poznawcze
 - kompetencje społeczne
 - kompetencje osobiste
- **kompetencje wykonawcze** – związane z realizowanym w danym miejscu konkretnym działaniem tj.:
 - kompetencje biznesowe
 - kompetencje firmowe
 - kompetencje menedżerski

Podział kompetencji

Podział kompetencji

Kompetencje twarde (funkcjonalne)
czyli specjalistyczna wiedza i umiejętności

Kompetencje miękkie (behawioralne)
osobiste i społeczne

Kompetencje kluczowe

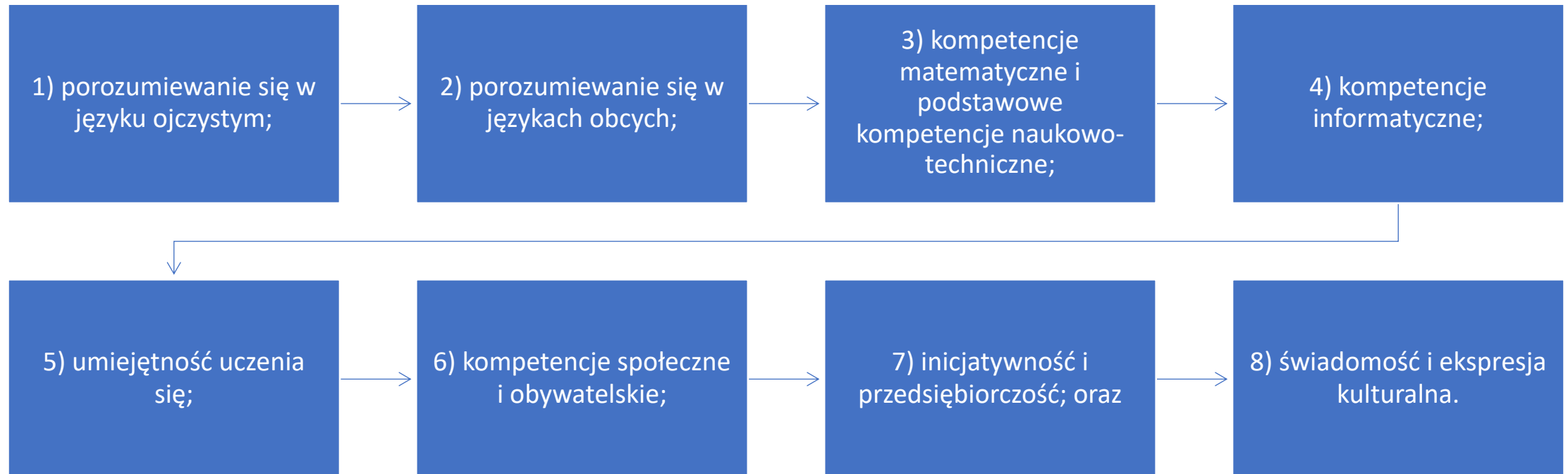

Zalecenie 2006/962/WE w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie

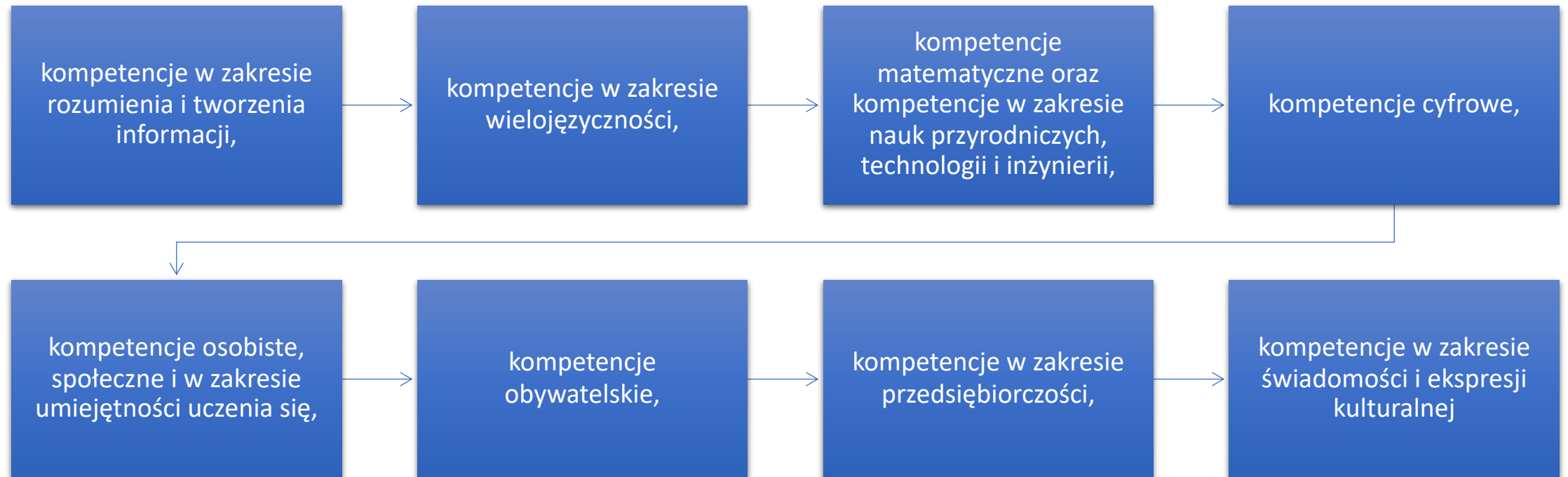

Zalecenie Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2018/C 189/01)

Kompetencje kluczowe (2006)

Kompetencje kluczowe (2018)

Kompetencje przyszłości

Top 10 skills of 2025

- analityczne myślenie i innowacje
- aktywne uczenie się i strategia uczenia się
- rozwiązywanie złożonych problemów
- krytyczne myślenie i analiza
- kreatywność, oryginalność i pomysłowość
- przywództwo i odpowiedzialność społeczna
- korzystanie z technologii, monitoring i kontrola
- projektowanie technologii i programowanie
- odporność, umiejętność radzenia sobie ze stresem, elastyczność
- wnioskowanie, rozwiązywanie problemów, tworzenie idei

Type of skill

- Problem-solving
- Self-management
- Working with people
- Technology use and development

Analytical thinking and innovation

Active learning and learning strategies

Complex problem-solving

Critical thinking and analysis

Creativity, originality and initiative

Leadership and social influence

Technology use, monitoring and control

Technology design and programming

Resilience, stress tolerance and flexibility

Reasoning, problem-solving and ideation

Fakty

01

65% o tyle wzrośnie popyt na pracowników posiadających podstawowe kompetencje cyfrowe, w tym poszukiwanie informacji i rozwiązywanie problemów (McKinsey)

02

75 mln tyle miejsc pracy zniknie z rynku z powodu automatyzacji (Światowe Forum Ekonomiczne)

03

133 mln tyle nowych miejsc pracy powstanie z powodu automatyzacji (Światowe Forum Ekonomiczne)

04

81% tylu studentów uważa, że najważniejszymi zdolnościami, jakich im brakuje, jest kreatywność i krytyczne myślenie (DELab UW)

Jaki wybór ma uczeń?

- Liceum 4-letnie
- Technikum 5-letnie
- Szkoła Branżowa 3-letnia

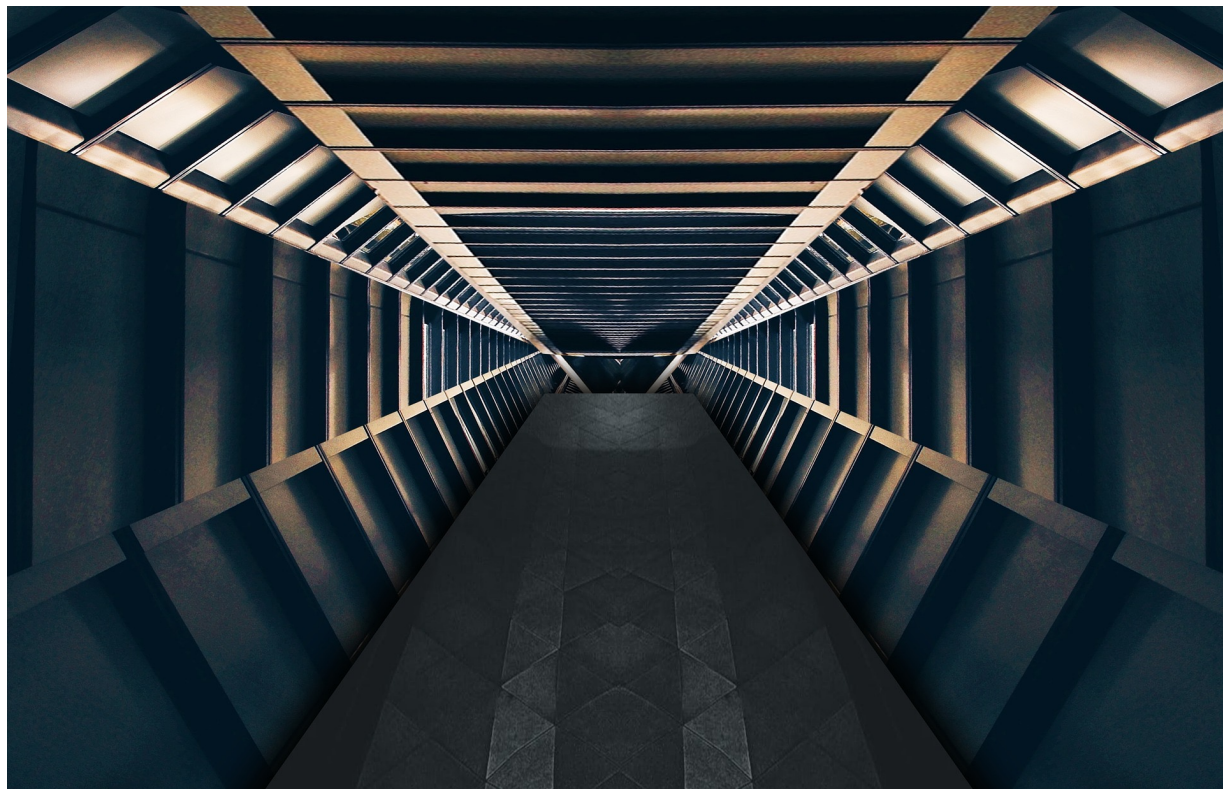
A woman with long brown hair, wearing a light-colored blazer over a dark shirt, is visible on a large computer monitor. The monitor is part of a desk setup on a wooden surface. In the background of the video call, there are whiteboards with some writing and a bulletin board with various papers pinned to it. The overall scene is dimly lit, with the primary light source being the screen itself.

Na co zwrócić uwagę wybierając
profil/specjalizację/rozszerzenie?

Plany na przyszłość

Zastanów się, **czy masz już określone plany na przyszłość**. Jeśli chcesz wykonywać konkretny zawód, dowiedz się, czy można się go nauczyć w technikum lub szkole branżowej. Jeśli tak, to właśnie taką szkołę wybierz. Jeśli przyszła praca wymaga skończenia specjalistycznych studiów (np. weterynarz, prawnik) – wybierz liceum ogólnokształcące. Tam skupisz się na nauce przedmiotów, które będą najpotrzebniejsze w danym zawodzie.

Zainteresowania

Duże znaczenie przy wyborze szkoły mają zainteresowania. Szukaj szkoły, która może ci pomóc w ich rozwijaniu. Jeśli interesujesz się np. programowaniem, poszukaj odpowiedniego technikum. Pasje związane z mechaniką samochodową czy gotowaniem świetnie można rozwijać w szkole branżowej.

Potrzeba czasu

Możliwe, że **jeszcze nie wiesz, co chcesz robić w życiu**. Wtedy najbezpieczniej jest wybrać liceum ogólnokształcące, gdzie możesz sprawdzić swoją wiedzę i umiejętności oraz zastanowić się nad wyborem zawodu. Dopiero potem pójść na studia lub wybrać jakiś kurs zawodowy czy szkołę policealną.

Temperament i charakter

Przy wyborze szkoły, weź pod uwagę swój temperament i charakter. Jeśli wolisz być w ruchu i lubisz zmiany, zastanów się nad szkołą branżową lub technikum, gdzie będą różnorodne przedmioty i zajęcia praktyczne. **Jeśli tak naprawdę nie lubisz się uczyć, nie wybieraj liceum.** Lepiej nauczyć się jakiegoś konkretnego zawodu niż wkuwać ogólne przedmioty i żałować pójścia do liceum.

Samodzielna decyzja

Nie sugeruj się wyborem przyjaciół – to, że koleżanka wybrała jakąś szkołę, nie znaczy, że musisz zrobić to samo! To ma być tylko i wyłącznie twój wybór, a nie np. twoich rodziców. **To nie oni ani nie koleżanka będą się za ciebie uczyć w tej szkole.**

Stan zdrowia

Pamiętaj, że na wybór szkoły ma wpływ także stan zdrowia. Do wielu szkół branżowych czy technicznych wymagany jest **dobry stan zdrowia**. Np. specjalność wojskowa wymaga znakomitej sprawności fizycznej.

Aspiracje

No i jeszcze jedna rzecz: aspiracje. Marzysz o świetnej pracy i dobrych zarobkach? Nastaw się na solidną naukę, ale niekoniecznie na studiach! Studia nie są dla wszystkich, w dzisiejszych czasach dyplom szkoły wyższej nie gwarantuje dobrych zarobków.

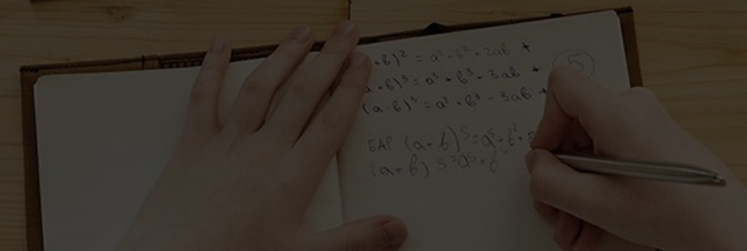
To zaangażowanie i ciężka praca pomogą osiągnąć sukces, nawet jeśli skończysz tylko szkołę średnią. Zdobywanie doświadczenia i odpowiednie kursy oraz solidne przykładanie się do własnego rozwoju to dobry sposób na sukces zawodowy.

Na co zwracają uwagę uczniowie?

1. Lokalizacja ma znaczenie.
2. Ranking jest ważny, ale nie najważniejszy.
3. Zajęcia dodatkowe.
4. Bogate zaplecze.
5. Kadra nauczycielska.
6. Atmosfera.

Jaki profil klasy powinno się wybrać?

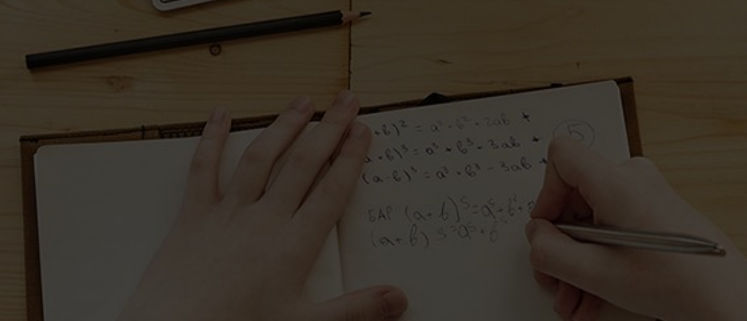

Jaki profil klasy?

- matematyczno-fizyczny
- matematyczno-informatyczny
- humanistyczny
- biologiczno-chemiczny
- fizyczno-informatyczny
- artystyczny
- geograficzny
- dziennikarski
- historyczny
- językowo-turystyczny
- menedżersko-ekonomiczny
- psychologiczno-społeczny
- społeczno-prawny
- prawniczy
- politechniczny
- medyczny
- przyrodniczo-medyczny
- ekonomiczno-biznesowy
- medialny
- europejski
- policyjno-mundurowy
- programistyczny

Predyspozycje

Predyspozycje i zainteresowania

Predyspozycje zawodowe określane są jako pewne wrodzone skłonności, które umożliwiają wykonywanie konkretnej profesji. Związane są one z uzdolnieniami, które się posiada. U każdej osoby dominuje jeden ich typ. Jego odkrycie pozwala na kształcenie się w wybranym kierunku, a następnie poszukiwanie zatrudnienia, które jest adekwatne do posiadanych zdolności i talentów. Dzięki temu możliwe jest osiągnięcie satysfakcji w życiu zawodowym i rozwijanie swojej kariery zawodowej we właściwy sposób.

Predyspozycje i zainteresowania

- realistyczne - zdolności praktyczne i techniczne, niezależność, szczerość
- badawcze - umiejętności naukowe, sceptycyzm, intelektualizm,
- społeczne - zdolność empatii, opiekuńczość,
- przedsiębiorcze - umiejętność perswazji, wysokie ambicje
- konwencjonalne - rutyna, przestrzeganie reguł
- artystyczne - impulsywność, otwartość i kreatywność

Dziękuję za uwagę